

Duurzaamheid van aandachtspunt naar uitgangspunt !

Klimaatnota gemeente Raalte

De aarde warmt op en de grens van 2°C opwarming is daarbij cruciaal. Die moeten we niet overschrijden. Toch gaat dat onherroepelijk gebeuren als we zo doorgaan. Waarom is die grens zo belangrijk?

Kort boven de 2°C ligt het 'omslagpunt' waarbij de Amazone bezwijkt. Dit veroorzaakt 250 ppm extra aan CO₂ en loodst ons rechtstreeks de 4°C wereld binnen. Eenmaal daar brengt dooi van Siberische permafrost ons naar de 5°C wereld. Dan wordt het ontsnappen van methaanijs uit zee een reële optie en volgt de voor ons praktisch onleefbare 6°C wereld.

Colofon

Datum

September 2009

Auteur

Gemeente Raalte

Afdeling Bouw- milieu en juridische zaken

J. Arends

Tekst titelpagina

Tekst vrij naar een passage uit “Zes Graden” van Journalist Mark Lynas, In dit boek beschrijft hij wat we kunnen verwachten van een steeds warmer wordende aarde. Hoofdstuk voor hoofdstuk beschrijft hij de gevolgen van 1, 2, 3, 4, 5 en 6 graden opwarming. Ppm staat voor parts per million, aantal delen per miljoen en kan vergeleken worden met procent, aantal delen per honderd.

Samenvatting

Door het menselijk handelen van de laatste 200 jaar is de concentratie broeikasgassen in de atmosfeer sterk verhoogd, waardoor de temperatuur op aarde stijgt. Wanneer we doorgaan op de huidige manier van leven creëren we een onzekere toekomst waarin de klimaatverandering drastisch doorzet en mogelijk onomkeerbare processen in gang zet.

Bestuurlijke context

Deze wetenschap heeft de gemeenteraad van Raalte ertoe aangezet om opdracht te geven voor het opstellen van klimaatbeleid en het overgaan tot actie. In 2008 heeft het college besloten aan te sluiten bij het klimaatakkoord gemeenten en rijk 2007-2011 en een klimaatnota op te stellen waarbij we gebruik maken van bestaande nota's van andere gemeenten. Tevens is succesvol € 127.615 subsidie aangevraagd en een bedrag van € 500.000 opgenomen in de begroting 2009 voor de periode 2009-2013. In 2009 is de raad schriftelijk en via een interactieve informatieavond geïnformeerd over de mogelijkheden voor klimaatbeleid. Dit proces heeft er toe geleid dat op 18 juni 2009 een pakket met klimaatprojecten door de raad is vastgesteld.

Deze nota is een vertaling van bestuurlijke besluiten die gedurende het proces genomen zijn en dient als werkdocument. Basis van het klimaatbeleid is de onderstaande doelstelling die overeenkomt met de doelstelling uit het Klimaatakkoord.

Doelstelling

De gemeente Raalte als samenleving stoot per jaar in 2013 niet meer dan 150 Kton¹ en in 2020 niet meer dan 96 Kton CO₂ uit. Dit bereiken we door vergaande energiebesparing en een aandeel van 20% duurzame energie in 2020 te realiseren.

De belangrijkste thema's om de doelstelling te behalen zijn energiezuinige gebouwde omgeving, duurzame energieproductie en duurzame overheid. Omdat we als gemeente niet alleen de doelstelling kunnen halen, moeten we ervoor zorgen dat ook de inwoners en het bedrijfsleven van Raalte hun verantwoordelijkheid nemen. Hiervoor wordt een uitgebreid communicatieplan opgesteld en wordt een klankbordgroep klimaat opgericht.

Deze doelstelling betekent wel dat we onze CO₂ uitstoot in 11 jaar tijd moeten halveren, ambitieus maar volgens het IPCC² het minimale om de klimaatverandering te stoppen. **Daarom is het van belang dat we de kansen op het gebied van duurzaamheid aanpakken en vanaf nu van duurzaamheid geen aandachtspunt maar een van de uitgangspunten maken bij het nemen van onze beslissingen!**

¹ 1 Kton is 1.000.000 kg

² The Intergovernmental Panel of Climate Change, een organisatie van de Verenigde Naties om de risico's van klimaatverandering te evalueren.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	7
2.	Noodzaak klimaatbeleid	7
3.	Klimaatambitie gemeente Raalte	8
3.1	Doelstelling	8
3.2	Bestuurlijk traject	8
3.3	De nulsituatie en de uitdaging	9
3.4	Menukaart klimaatbeleid	11
3.5	Monitoring van de projecten	11
4.	Handvat voor klimaatbeleid	13
4.1	Trias energetica +	13
4.2	Klimaatbeleid vs. duurzaamheid	13
5.	Thema's klimaatbeleid 2009-2013	14
5.1	Thema Duurzame overheid.	14
5.2	Thema duurzame energieproductie	14
5.3	Thema energiezuinige gebouwde omgeving	14
5.4	Thema schone en zuinige mobiliteit	15
5.5	Thema Duurzame (agrarische) bedrijven	15
5.6	Thema Klimaatbestendige omgeving	16
5.7	Overkoepelende projecten	16
6.	Financiële onderbouwing	18
6.1	Reserve klimaatbeleid	18

1. INLEIDING

Deze nota is een uitwerking van het bestuurlijke en politieke besluitvormingstraject om uitvoering te geven aan het klimaatbeleid. De nota bestaat uit een tekstueel deel waarin de noodzaak van het klimaatbeleid wordt beschreven en de doelstellingen de gemeente Raalte staan opgenomen. Tevens wordt een doorkijk gegeven naar de doelstelling voor 2020. Het tweede deel betreft het uitvoeringsprogramma 2009-2013 waarin de projecten uit het klimaatbeleid toegelicht worden en ingepland zijn in de periode 2009-2013.

2. NOODZAAK KLIMAATBELEID

Door het menselijk handelen van de laatste 200 jaar is de concentratie broeikasgassen in de atmosfeer sterk verhoogd, waardoor de temperatuur op aarde stijgt. De in miljoenen jaren gevormde energievoorraden in de aarde hebben we bijna opgemaakt. We zijn in grote mate afhankelijk van olie uit politiek onstabiele landen. Daarnaast zijn er signalen dat we de piek in de wereld olieproductie bijna bereikt hebben. Hierna zal er een dagelijks groeiend tekort aan olie ontstaan waardoor de prijzen sterk zullen stijgen en conventionele energie alleen maar duurder wordt. Binnen 50 jaar kan de wereldbevolking van 6 miljard nu naar 9 miljard stijgen. Onze vraag naar energie en voedsel zal de komende decennia explosief toenemen.

Wanneer we doorgaan op de huidige manier van leven creëren we een onzekere toekomst waarin de klimaatverandering drastisch doorzet en mogelijk onomkeerbare processen in gang zet. Een toekomst waarin de energieprijzen sterk zullen stijgen waardoor in ieder geval de economische zwakste laag van de samenleving in de problemen komt.

Om te voorkomen dat we de klimaatverandering niet meer tegen kunnen houden en afhankelijk zijn van steeds duurdere, moeilijk winbare olie moet er mondiaal op grote schaal ingezet worden op het besparen van energie en het toepassen van schone “duurzame“ energiebronnen. In dit licht lijken de inspanningen van een enkele gemeente zoals Raalte slechts een druppel op de gloeiende plaat, maar Raalte is niet de enige die actie onderneemt waardoor alle lokale en regionale plannen in de wereld samen de klimaatverandering kunnen tegengaan.

3. KLIMAATAMBITIE GEMEENTE RAALTE

3.1 Doelstelling

De gemeente Raalte als samenleving stoot per jaar in 2013 niet meer dan 150 Kton³ en in 2020 niet meer dan 96 Kton CO₂ uit. Dit bereiken we door vergaande energiebesparing en een aandeel van 20% duurzame energie in 2020 te realiseren.

Het “klimaatakkoord gemeenten en rijk 2007-2011” (klimaatakkoord) vormt de basis van het gemeentelijk klimaatbeleid⁴. Met deze doelstelling wordt aangesloten bij het klimaatakkoord om in 2020 een CO₂ reductie van 30% ten opzichte van 1990 te behalen. Deze doelstelling is zeer ambitieus maar volgens het IPCC⁵ het minimale om de klimaatverandering tegen te gaan.

3.2 Bestuurlijk traject

De gemeenteraad heeft medio 2007 twee moties aangenomen waarin het college werd verzocht te komen met voorstellen om klimaatneutraliteit na te streven. Om uitvoering te geven aan de moties van de raad zijn uren voor een klimaatmedewerker beschikbaar gesteld en heeft het college in 2008 besloten om:

- Een klimaatnota op te stellen op basis van klimaatnota's van vergelijkbare gemeenten;
- aan te sluiten bij de doelstellingen zoals die gesteld zijn in “het klimaatakkoord gemeenten en rijk 2007-2011”;
- een nul situatie onderzoek uit te voeren naar de CO₂ uitstoot van de gemeente en de mogelijkheden om CO₂ te reduceren;
- een subsidie aan te vragen voor de uitvoering van het klimaatbeleid.

Deze keuzes zijn gemaakt om snel tot klimaatbeleid te komen. De doelstellingen uit het klimaatakkoord zijn overgenomen omdat het behalen van deze doelstellingen voor 2020 het absolute minimum zijn om de klimaatverandering tot stilstand te kunnen brengen en aansluiten bij de landelijke doelstellingen. Bij een minder ambitieuze doelstelling wordt verwacht dat we de klimaatverandering onvoldoende afremmen waardoor onomkeerbare processen, zoals vrijkomend methaangas⁶ uit smeltende permafrost, in gang worden gezet. Deze processen zullen de veranderingen versnellen en nieuwe processen in gang zetten. Tegen de uitstoot die als gevolg van dit sneeuwbaaleffect vrijkomt, valt geen klimaatbeleid meer te voeren.

³ 1 Kton is 1.000.000 kg

⁴ Collegebesluit 25 september 2008, notanummer 0803050

⁵ The Intergovernmental Panel of Climate Change, een organisatie van de Verenigde Naties om de risico's van klimaatverandering te evalueren.

⁶ Broeikasgas dat 20 maal sterker werkt als CO₂

Het nulsituatie onderzoek is de basis voor de monitoring die voor alle projecten plaats gaat vinden en plaats projecten in de juiste context qua bijdrage aan het behalen van de doelstellingen. In alinea 3.3 worden de resultaten uit dit nulsituatie onderzoek kort beschreven. Ter ondersteuning van het op te stellen klimaatbeleid heeft de raad in de begroting 2009 € 500.000 geraamd voor de uitvoering van het klimaatbeleid gedurende de periode 2009-2013. De subsidie aanvraag is ook gehonoreerd en in de periode 2009-2012 wordt €127.615 aan de gemeente uitgekeerd.

3.3 De nulsituatie en de uitdaging

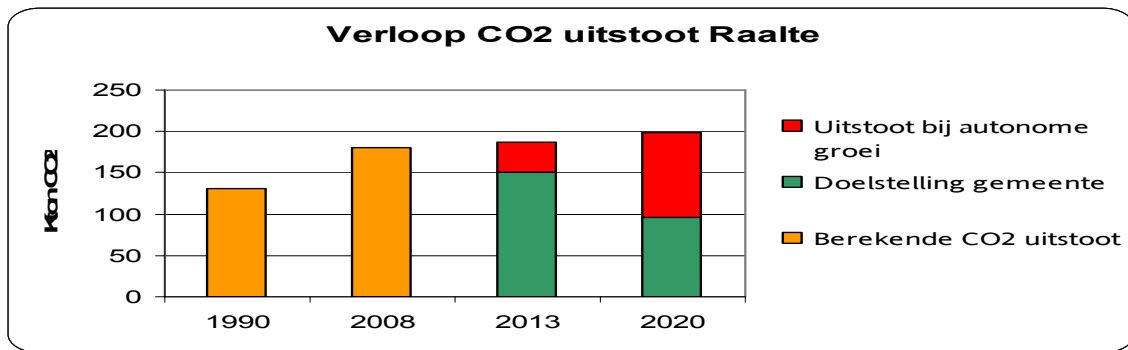
De uitstoot van de samenleving Raalte in 2008 is berekend 189 Kton CO₂. Dit komt overeen met een gemiddelde CO₂-uitstoot van 4,8 ton per inwoner. Dit past binnen de range van het landelijk gemiddelde van 4,5 – 5 ton per inwoner. Bij een autonome ontwikkeling is berekend dat onze uitstoot in 2020 zal stijgen naar bijna 200 Kton CO₂. Wanneer we de nulsituatie en de doelstelling met elkaar vergelijken is de conclusie dat we van 180 Kton CO₂ uitstoot nu, naar 96 Kton CO₂ uitstoot in 2020 moeten.⁷ **Dit betekent dat we in 11 jaar tijd onze CO₂ uitstoot moeten halveren!** (Grafiek 2.)

In Grafiek 3 is per sector aangegeven hoeveel CO₂ deze sector in 2008 heeft uitstoten. In de sectoren met een hoog aandeel in uitstoot is in principe veel reductiepotentieel voor het klimaatbeleid aanwezig. Hiermee is nadrukkelijk rekening gehouden bij het kiezen van de projecten voor het klimaatbeleid.

In de laatste grafiek zijn de geschatte effecten van enkele projecten uit het klimaatbeleid afgezet tegenover de doelstelling voor 2013. Hieruit blijkt hoeveel inspanning we moeten verrichten om de doelstelling te halen. Er is niet één vorm van duurzame energie of energiebesparende maatregel die de klimaatproblematiek oplost. Het is de som van alle vormen van duurzame energie en besparende maatregelen die uiteindelijk het behalen van de doelstelling mogelijk moeten maken.

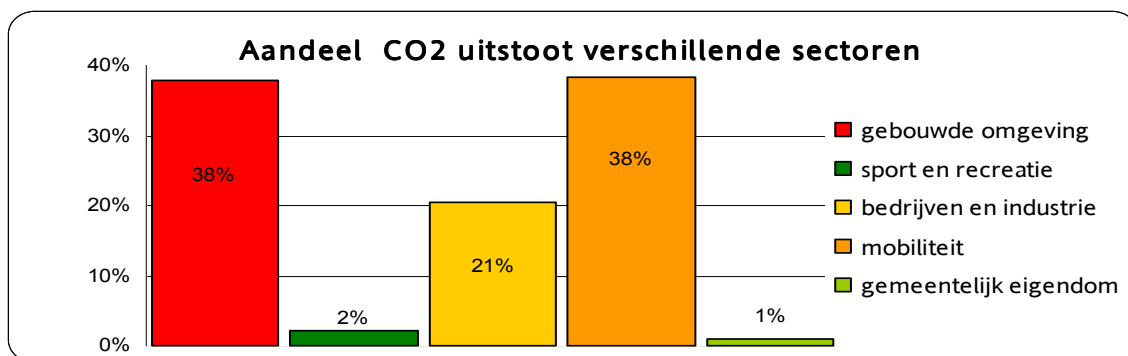
Daarom is het van belang dat we alle kansen op het gebied van duurzaamheid aanpakken en vanaf nu van duurzaamheid geen aandachtspunt maar het uitgangspunt maken bij het nemen van onze beslissingen!

⁷ Verduurzaming van de energievoorziening op weg naar 2020, DWA Installatie en energieadvies

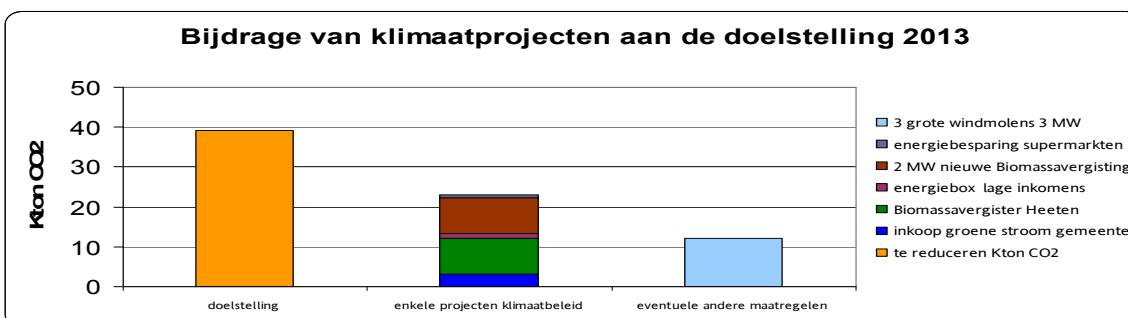
Grafiek 2: Verloop CO₂ uitstoot Raalte

De eerste twee kolommen geven aan hoeveel CO₂ de gemeente in 1990 en 2008 uitgestoten heeft en zijn van belang voor het ijken van de doelstelling. Bij de laatste twee kolommen markeert de scheidslijn tussen rood en groen de hoeveelheid CO₂ uitstoot die we ons alsdoel gesteld hebben. Wanneer we ons huidige levenswijze niet veranderen stijgt de CO₂ uitstoot naar 200 Kton zoals de rode blokken aangeven.

Grafiek 3: Aandeel CO₂ uitstoot verschillende sectoren.

Uit deze grafiek blijken de sectoren gebouwde omgeving, bedrijven en industrie en mobiliteit verantwoordelijk te zijn voor het leeuwendeel van onze uitstoot. Om die reden hebben deze sectoren een hoog besparingspotentieel. Op basis hiervan zijn de belangrijkste projecten uit de menukaart klimaatbeleid geselecteerd.

Grafiek 1: Bijdrage van klimaatprojecten aan de doelstelling voor 2013.

Van een aantal belangrijke projecten uit het klimaatbeleid is berekend hoeveel CO₂ ze reduceren of mogelijk gaan reduceren. Van andere projecten is dit nog te moeilijk in te schatten. Het reductiepotentieel is afgezet tegen de doelstelling van 39 Kton CO₂ reductie in 2013. Ter illustratie is bij eventuele andere maatregelen het effect van 3 windmolens van 3MW per stuk opgenomen. Uit deze grafiek blijkt dat alle projecten ieder slechts een kleine bijdrage leveren aan het behalen van de doelstelling. De projecten kunnen natuurlijk wel de aanjager zijn voor meer en andere maatregelen en ontwikkelingen.

3.4 Menukaart klimaatbeleid

Op basis van het nulsituatie onderzoek, het klimaatakkoord en het beschikbare budget is een menukaart klimaatbeleid opgesteld. Deze menukaart bestaat uit de 6 thema's uit het klimaatakkoord, duurzame overheid, duurzame energie, schone zuinige mobiliteit, energiezuinige gebouwde omgeving, duurzame bedrijven en klimaat bestendige omgeving en een overkoepelend thema. De raad heeft uit de menukaart de belangrijkste thema's en projecten voor het klimaatbeleid gekozen en daarmee tijdens de raadsvergadering op 18 juni 2009 het klimaatbeleid vastgesteld. In deze nota is het besluitvormingstraject vastgelegd en het uitvoeringsprogramma is het werkdocument waarmee we uitvoering geven aan het door de raad vastgestelde klimaatbeleid.

3.5 Monitoring van de projecten

Om een goed beeld te krijgen van de effecten van de verschillende klimaatprojecten zal monitoring plaats moeten vinden. Bij de uitwerking van de projecten moeten de CO₂ reducerende effecten van het project in kaart worden gebracht. Deze moeten naderhand vergeleken worden met de werkelijk behaalde effecten en de kosten van het project. Bij langlopende projecten moet overwogen worden om jaarlijks een balans op te maken. In onderstaande tabel zijn de kengetallen opgenomen waarmee per project de CO₂ reductie berekend kan worden. Saxion Hogeschool IJsselland onderzoekt momenteel de mogelijkheid om in samenwerking met gemeenten een provinciaal monitoringsprogramma te ontwikkelen. Hier kunnen wij ook gebruik van maken.

Kengetallen monitoring		
Uitstoot energiedragers	Hoeveelheid	Kg CO ₂
Elektriciteit	1Kwh	0,56
Aardgas	1m ³	1,78
Benzine	1l	2,4
Diesel	1l	2,75
LPG	1l	1,75
Duurzame energievormen		
Gemiddelde opbrengst zonnepanelen		
Geïnstalleerd vermogen	KWh	Kg CO ₂
1Kwp	900	504
Opbrengst windenergie(Groot)		
Geïnstalleerd vermogen	KWH	Kg CO ₂

1 MW	2333000	1306480
Opbrengst biomassavergister Geïnstalleerd vermogen	KWH	Kg CO ₂
1 MW	8000000	4480000
Duurzaam inkopen	Duurzaam besteed bedrag	Kg CO ₂
	€ 1.000	75

4. HANDVAT VOOR KLIMAATBELEID

Om invulling te kunnen geven aan de doelstelling moeten we bij het nemen van beslissingen en het uitvoeren van projecten en het opstellen van beleid veel aandacht besteden aan het thema duurzaamheid. Omdat dit een brede term is en het vaak lastig is om het thema daadwerkelijk in te vullen geven we hieronder een handvat dat gebruikt kan worden.

4.1 Trias energetica +

Een beproefde aanpak bij het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen en duurzame ontwikkeling is de Trias Energetica waarin een drie stappenplan is opgenomen. Door de gemeente Groningen⁸ zijn nog twee stappen aan deze aanpak toegevoegd. Dit leidt tot de volgende regels.

1. Energievrije techniek

Maak gebruik van technieken en activiteiten die energievrij zijn.

2. Bespaar energie

Zorg er eerst voor dat je zo min mogelijk energie nodig hebt.

3. Wek energie duurzaam op

Probeer de resterende energiebehoefte duurzaam opwekken.

4. Zuinig gebruik fossiele brandstoffen

Het restant aan energiebehoefte dient zo efficiënt mogelijk opgewekt te worden.

5. Compensatie fossiele energie

Compenseer de CO₂ uitstoot van fossiele brandstoffen.

Deze aanpak moet voortaan aan de basis staan van projecten, aankopen die de gemeente uitvoert. Bij het ontwikkelen van nieuw beleid moet ook rekening gehouden worden van de trias energetica +. Hierbij moet bij het opstellen van de plannen onderbouwt worden hoe de verschillende treden van de aanpak toegepast gaan worden, of waarom er van afgeweken wordt.

4.2 Klimaatbeleid vs. duurzaamheid

Klimaatbeleid en duurzaamheid zijn meestal twee handen op 1 buik. Maatregelen om puur CO₂ reductie te realiseren zijn vaak ook duurzaam en het gebruik van duurzame materialen is vaak gunstig voor het klimaat. In sommige gevallen lopen ze uit de pas. Waar klimaatbeleid zich puur richt op het tegengaan van de klimaatverandering moet bij duurzaamheid rekening gehouden worden met andere uitgangspunten zoals sociale factoren en het milieu in bredere zin⁹. Als gemeente moeten we ook deze sociaalduurzame- en milieufactoren evenredig mee laten wegen in ons klimaatbeleid.

⁸ Vrij naar de Groningse energieladder uit de notitie routekaart Groningen energieneutraal +

⁹ Een extreem voorbeeld is het bouwen van een kerncentrale, goed voor pure CO₂ reductie maar met nogal wat andere milieu- en veiligheidsproblemen

5. THEMA'S KLIMAATBELEID 2009-2013

5.1 Thema Duurzame overheid.

We geven zelf het goede voorbeeld voor een duurzamer Raalte. Als gemeente streven we naar 75% duurzaam inkopen in 2010 en 100% in 2015. In het door ons ondertekende klimaatakkoord wordt verder gesproken over het streven naar een klimaatneutrale huisvesting en organisatie van de overheid. Hierbij moet worden ingezet op energiebesparing bij verwarming en koeling, verlichting, apparatuur en wagenpark.

Projecten

- Duurzaam inkopen gemeentelijke organisatie
- Onderzoek naar de energieprestatie en besparingsmogelijkheden van de grote gemeentelijke gebouwen.
- Energiezuinige openbare verlichting

5.2 Thema duurzame energieproductie

Als gemeente spelen wij een belangrijke faciliterende rol bij het stimuleren van hernieuwbare energie bij woningen, bedrijven, gemeentelijke gebouwen en energie- en afvalbedrijven. Belangrijke randvoorwaarde bij het opwekken van hernieuwbare energie is dat er geen verschuiving van problemen ontstaat naar een ander milieucompartiment of naar ontwikkelingslanden. Biomassavergisting is een kansrijke vorm van duurzame energie in een agrarische gemeente als gemeente Raalte. Het stimuleren van deze vorm van energieproductie is het belangrijkste project binnen het thema duurzame energie. Intern zal er afstemming plaats moeten vinden om ruimtelijke- en milieuvergunningprocedures te optimaliseren. Daarnaast heeft de gemeente heeft subsidie aangevraagd voor het plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen.

Projecten

- Stimuleren Biomassavergisting
- Onderzoek plaatsen zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen

5.3 Thema energiezuinige gebouwde omgeving

Deze sector bestaat voornamelijk uit woningen en enkele verblijfsgebouwen. Ze is verantwoordelijk voor 38% van de CO₂ uitstoot binnen de gemeente. Bij nieuwbouw en renovatie is een forse energiebesparing mogelijk. Daarnaast zijn er veel kansen voor het toepassen van duurzame energie. In uiterlijk 2020 moet de nieuwbouw in Raalte klimaatneutraal zijn. Op basis van huidige technieken is het echter nu al goed mogelijk om concurrerend met de huidige techniek klimaatneutraal te bouwen. Het energieverbruik in woningen en gebouwen moet in 2020 met 50% zijn verlaagd. In het

prestatiecontract met de woningcorporatie nemen wij energieprestatie-eisen op voor de bestaande woningvoorraad van de corporatie.

Het stimuleren van duurzame woningbouw en energiebesparing binnen de bestaande bouw is het speerpunt van het gemeentelijk klimaatbeleid. We starten binnen dit thema met drie projecten:

Projecten

- Uitzetten energieboxen bij lagere inkomens
- Stimuleren isoleren van bestaande woningen
- Informatiecampagne duurzame woningbouw

5.4 Thema schone en zuinige mobiliteit

Deze sector is ook verantwoordelijk voor 38% van de CO2 uitstoot van de gemeente. Als gemeente moeten we de verkrijgbaarheid van biobrandstoffen via bijvoorbeeld tankvoorzieningen in de gemeentelijke omgeving vergroten. Hierbij is het economisch gezien beter samen met andere gemeenten 1 goede locatie in Salland te zoeken dan in iedere gemeente een tankstation te realiseren. Naast het creëren van aanbod is het ook van belang om voldoende vraag te realiseren. In dat kader wordt in eerste instantie een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar het plaatsen van kleinschalige mobiele tankvoorzieningen met biobrandstoffen. Hierdoor moet de samenleving beter bekend raken met deze brandstoffen.

Projecten

- Realisatie biobrandstoffenstation in Salland
- Stimuleren transportsector gebruik biobrandstoffen
- Vergroenen woon-werkverkeer gemeente

5.5 Thema Duurzame (agrarische) bedrijven

In het bedrijfsleven valt nog veel energie te besparen en zijn er kansen voor het toepassen van duurzame energie. Via de milieucontroles die door de gemeente worden uitgevoerd is al aandacht voor het aspect energiebesparing. Dit zal verder worden aangescherpt en verschillende branches zullen gericht op energieverspilling gecontroleerd gaan worden. Via het project stimuleren biomassa-vergisting wordt al gewerkt aan duurzame agrarische bedrijven.

Projecten

- Energiebesparing bij supermarkten

5.6 Thema Klimaatbestendige omgeving

Extreme weersomstandigheden (hitte, droogte, wateroverlast) zullen in de toekomst vaker voorkomen. Het rijk en de gemeenten brengen gezamenlijk de noodzakelijke maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering in kaart. Bij de uitwerking van ruimtelijke en stedenbouwkundige ontwikkelingen, waterbeheer en gezondheidszorg binnen de gemeenten moeten we rekening houden met deze noodzakelijke aanpassingen.

Projecten

- Ontwikkeling toets klimaatbestendige omgeving

5.7 Overkoepelende projecten

De doelstellingen uit dit klimaatbeleid kan de gemeente nooit alleen realiseren. Om de doelstelling te halen zal ook de samenleving moeten investeren in energiebesparende maatregelen en het opwekken van duurzame energie. Deze bijdrage van de samenleving is zo belangrijk dat voor communicatie binnen het klimaatbeleid een flink bedrag gereserveerd is. En tweede belangrijk project om de bevolking en het bedrijfsleven te mobiliseren is het oprichten van een klankbordgroep om de projecten van de gemeente te spiegelen.

5.7.1 Klankbordgroep duurzaam Raalte

De klankbordgroep moet een kleine slagvaardige groep personen worden die een afspiegeling van de maatschappij vormen. De klankbordgroep zal 1 keer per kwartaal samenkomen om te praten over en voorstellen te doen m.b.t. het klimaatbeleid en de bijbehorende projecten in Raalte.

Taakomschrijving klimaatklankbord

Met een opbouwende kritische blik, vanuit de eigen kennis en ervaring en als inwoner van Raalte kijken naar de gemeentelijke projecten met als doel een constructieve bijdrage te leveren aan het project. Daarnaast zal de klankbordgroep jaarlijks zelf een klimaatinitiatief uitwerken en uit laten voeren.

In het raadsbesluit wordt het oprichten van een stichting genoemd als een van de projecten. Om dit project snel op te kunnen starten zonder allerlei formele procedures te moeten doorlopen, is in eerste instantie gekozen voor een klankbordgroep. Deze zal dezelfde functie die aan een stichting zijn verbonden gaan vervullen, maar krijgt (nog) niet de juridische status van een stichting mee. Op termijn kan er alsnog voor gekozen worden om de klankbordgroep om te zetten in een stichting. Deze oplossing doet aan de doelstelling van het project niets af.

5.7.2 Communicatie klimaatbeleid

Zonder goede communicatie over het klimaatbeleid van de gemeente heeft het klimaatbeleid maar een beperkt effect. Juist door de activiteiten van de gemeente uit te dragen naar de samenleving geven we het goede voorbeeld en mobiliseren we de bedrijven en burgers van Raalte voor het klimaatbeleid. In samenwerking met het cluster communicatie wordt een communicatieplan opgesteld. Het communicatieplan moet erop gericht zijn burgers en ondernemers te betrekken bij het gemeentelijk klimaatbeleid. Hierdoor moet een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel ontstaan voor een duurzaam Raalte.

6. FINANCIËLE ONDERBOUWING

In de begroting 2009 is door de raad voor de periode 2009-2013 € 500.000,- gereserveerd voor de uitvoering van het klimaatbeleid. Daarnaast is succesvol een subsidie van € 127.615,- aangevraagd die in de periode 2009-2011 wordt uitgekeerd in het gemeentefonds. Voor de uitvoering van het klimaatbeleid is dus een bedrag van € 627.615 beschikbaar. In de tabel hieronder is te zien hoe de middelen over de verschillende thema's van het klimaatbeleid verdeeld zijn. In het uitvoeringsprogramma is een gedetailleerder overzicht op projectniveau opgenomen.

Thema	Budget
Duurzame overheid	€ 18.000,00
Duurzame energieproductie	€ 35.000,00
Schone en zuinige mobiliteit	€ 35.000,00
Energiezuinige gebouwde omgeving	€ 175.000,00
Duurzame bedrijven	€ 7.500,00
Klimaatbestendige omgeving	€ 10.000,00
Overkoepelende projecten	€ 250.000,00
Reserve voor nieuwe ontwikkelingen	€ 100.000,00
Totaal	€ 630.500,00

6.1 Reserve klimaatbeleid

Bij het uitvoeren van het klimaatbeleid worden de middelen niet gelijkmatig in de periode 2009 t.m 2013 besteed. Daarom zijn de door de raad beschikbaar gestelde middelen ad. € 500.000 gestort in de hiervoor gevormde reserve klimaatbeleid. Om die reden zullen de te ontvangen rijksmiddelen eveneens worden gestort in deze reserve. Jaarlijks wordt een budget geraamd voor de uitvoering van het basis- en het keuzepakket voor dat jaar en een budget voor de stimulering van kansrijke ontwikkelingen en onvoorziene uitgave. Daarnaast ontvangt de gemeente Raalte via de algemene

uitkering in het kader van de regeling stimulering Lokale klimaatinitiatieven (SLOK) in de jaren 2009 t/m 2011 de volgende bedragen:

2009	een uitkering van:	€ 53.598,=
2010	een uitkering van:	€ 47.218,=
2011	een uitkering van:	€ 26.799,=

De werkelijk bestede middelen worden jaarlijks uiteindelijk ten laste van de reserve klimaatbeleid gebracht. Niet bestede middelen vloeien jaarlijks terug in de reserve.